Lieta C-721/19

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu

Iesniegšanas datums:

2019. gada 23. septembris

Iesniedzējtiesa:

Consiglio di Stato (Itālija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 20. jūnijs

Apelācijas sūdzības iesniedzēja:

Sisal SpA

Atbildētājas:

Agenzia delle Dogane e dei Monopoli

Ministero dell'Economia e delle Finanze

Pamatlietas priekšmets

Valsts momentloteriju pārvaldīšanas koncesijas pagarināšana – Tās iespējamā neatbilstība Savienības tiesībām

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamatojums

Tiesības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība, kā arī tiesiskās noteiktības, nediskriminācijas, pārskatāmības, objektivitātes, brīvas konkurences, samērīguma, tiesiskās paļāvības un konsekvences Savienības tiesību principi – LESD 49. un turpmākie panti, LESD 56. un turpmākie panti, LESD 267. pants – Direktīvas 2014/23/ES 3. un 43. pants

DARBA VERSIJA

Prejudiciālie jautājumi

"1) Vai Savienības tiesības un it īpaši tiesības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība (LESD 49. un turpmākie panti, 56. un turpmākie panti), kā arī tiesiskās noteiktības, nediskriminācijas, pārskatāmības un objektivitātes, brīvas konkurences, samērīguma, tiesiskās paļāvības un konsekvences [Eiropas Savienības tiesību] principi, kā arī – ja ir piemērojami – Direktīvas 2014/23/ES 3. un 43. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu tiesisku regulējumu kā 2017. gada 16. oktobra Dekrētlikuma Nr. 148 [*Decreto Legge 16.10.2017, n. 148*] un turpmāko īstenošanas aktu 20. panta 1. punkta tiesību normas, kurās ir paredzēts, ka: "1. *Piemērojot 2009. gada 1. jūlija Dekrētlikuma Nr. 78, kas ar grozījumiem ir apstiprināts ar 2009. gada 3. augusta Likumu Nr. 102, 21. panta 3. un 4. punktu, Agenzia delle dogane e dei monopoli [Muitas un monopolu dienests, Itālija] atļauj turpināt pastāvošās koncesijas attiecības valsts momentloteriju likmju pieņemšanai, arī attālināti, līdz galīgajam termiņam, kas ir paredzēts koncesijas līguma 4. panta 1. punktā, lai nodrošinātu jaunus un lielākus ieņēmumus valsts budžetā, 50 miljonu EUR apmērā 2017. gadā un 750 miljonu EUR apmērā 2018. gadā*", tādā situācijā, kad:

- 2009. gada 1. jūlija Dekrētlikuma Nr. 78, kas ar grozījumiem ir apstiprināts ar 2009. gada 3. [augusta] Likumu Nr. 102, 21. panta 1. punktā ir paredzēts, ka aplūkojamās koncesijas parasti piešķir vairākiem subjektiem, kurus atlasa atklātās, uz konkurenci balstītās un nediskriminējošās procedūrās;

- minētā dekrētlikuma 21. panta 4. punktā ir paredzēts, ka 1. punktā minētās koncesijas var pagarināt ne vairāk kā vienu reizi;

- apelācijas sūdzības iesniedzējas nepiedalījās 2010. gadā izsludinātā konkursā;

- konkrētās pastāvošās attiecības tika nodibinātas ar vienīgo koncesionāru pēc atklāta konkursa, kurā tika iesniegts viens piedāvājums;

- pastāvošo koncesijas attiecību turpināšana nozīmētu – praksē – ka šīs attiecības turpinātos ekskluzīvā veidā ar šo vienīgo koncesionāru, nevis ar vairākiem subjektiem, bez papildu konkursa?

2) Vai Savienības tiesības un it īpaši tiesības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība (LESD 49. un turpmākie panti, 56. un turpmākie panti), kā arī tiesiskās noteiktības, nediskriminācijas, pārskatāmības un objektivitātes, brīvas konkurences, samērīguma, tiesiskās paļāvības un konsekvences [Eiropas Savienības tiesību] principi, kā arī – ja ir piemērojami – Direktīvas 2014/23/ES 3. un 43. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu tiesisku regulējumu kā 2017. gada 16. oktobra Dekrētlikuma Nr. 148 20. panta 1. punkta tiesību normas, kurās, piemērojot 2009. gada 1. jūlija Dekrētlikuma Nr. 78, kas ar grozījumiem ir apstiprināts ar 2009. gada 3. augusta Likumu Nr. 102, 21. panta 3. un 4. punktu, ir paredzēts, ka "*Agenzia delle dogane e dei monopoli [Muitas un monopolu dienests, Itālija] atļauj turpināt pastāvošās koncesijas attiecības valsts momentloteriju likmju pieņemšanai, arī attālināti, līdz*

DARBA VERSIJA

galīgajam termiņam, kas ir paredzēts koncesijas līguma 4. panta 1. punktā, lai nodrošinātu jaunus un lielākus ieņēmumus valsts budžetā, 50 miljonu EUR apmērā 2017. gadā un 750 miljonu EUR apmērā 2018. gadā", to paredzot:

- izmantojot vienīgo pastāvošo koncesijas attiecību turpināšanu laikā, nevis vairāku koncesiju pagarināšanu, kas ir minēta 2009. gada 1. jūlija Dekrētlikuma Nr. 78, kas ar grozījumiem ir apstiprināts ar 2009. gada 3. augusta Likumu Nr. 102, 21. panta 4. punktā, un neizsludinot jaunu konkursu;

- pirms koncesijas termiņa beigām: Dekrētlikums Nr. 148/2017 stājās spēkā 2017. gada 16. oktobrī, proti, tajā pašā dienā, kad tas tika publicēts Itālijas Oficiālajā Vēstnesī [*Gazzetta Ufficiale*], savukārt koncesijas termiņš beidzās 2019. gada 30. septembrī;

- lai nodrošinātu jaunus un lielākus ieņēmumus valsts budžetā, 50 miljonu EUR apmērā 2017. gadā un 750 miljonu EUR apmērā 2018. gadā, tādējādi izmainot dažus aspektus, kas ir saistīti ar koncesijas maksas samaksas metodēm un termiņu, kā arī, iespējams, ar kopējo maksājamo summu, tās lieluma ziņā, konkrēti, izmainot maksājuma termiņus, saīsinot tos salīdzinājumā ar sākotnējā koncesijā paredzētajiem, ņemot vērā – pēc apelācijas iesniedzējas uzskatiem – objektīvo un labi zināmo faktu par laika finansiālo vērtību?

3) Vai Savienības tiesības un it īpaši tiesības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība (LESD 49. un turpmākie panti, 56. un turpmākie panti), kā arī tiesiskās noteiktības, nediskriminācijas, pārskatāmības un objektivitātes, brīvas konkurences, samērīguma, tiesiskās paļāvības un konsekvences [Eiropas Savienības tiesību] principi, kā arī – ja ir piemērojami – Direktīvas 2014/23/ES 3. un 43. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu tiesisku regulējumu kā minētā dekrēta īstenošanas akti un, konkrēti, *Agenzia delle Dogane e dei Monopoli* [Muitas un monopolu dienests, Itālija] 2017. gada 1. decembra paziņojumu (protokola Nr.) 0133677, kas, piemērojot 2017. gada 16. oktobra Dekrētlikuma Nr. 148 20. panta 1. punkta tiesību normas un pamatojoties uz momentloteriju pārvaldīšanas koncesijas līguma 4. panta pirmo punktu, kurā ir paredzēts, ka to var pagarināt ne vairāk kā vienu reizi, atliek koncesijas attiecību beigu termiņu uz 2028. gada 30. septembri; katrā ziņā neskarot tā paša 4. panta noteikumus par koncesijas ilguma sadalīšanu divos periodos, attiecīgi 5 un 4 gadu (tādējādi, pēc 5 gadiem no 2019. gada 1. oktobra turpināšana uz papildu 4 gadiem līdz termiņa beigām 2028. gada 30. septembrī ir atkarīga no Muitas un monopolu dienesta izteiktā pārvaldīšanas pozitīva novērtējuma, kas ir jāizsaka līdz 2024. gada 30. martam); ir paredzēts, ka sabiedrība samaksā 50 miljonus EUR līdz 2017. gada 15. decembrim; 300 miljonus EUR līdz 2018. gada 30. aprīlim; un 450 miljonus EUR līdz 2018. gada 31. oktobrim;

- to paredzot pirms apskatāmās koncesijas sākotnējā beigu termiņa iestāšanās (Muitas un monopolu dienesta paziņojums (protokola Nr.) 0133677 tika pieņemts

DARBA VERSIJA

2017. gada 1. decembrī, savukārt koncesijas termiņam bija jābeidzas 2019. gada 30. septembrī);

- ar to nodrošinot [..] 800 miljonu EUR iepriekšējo samaksu agrākos termiņos (50 miljoni EUR līdz 2017. gada 15. decembrim; 300 miljoni EUR līdz 2018. gada 30. aprīlim; un 450 miljoni EUR līdz 2018. gada 31. oktobrim) salīdzinot ar šo beigu termiņu (2019. gada 30. septembris);

- ar to, iespējams, nosakot [..] kopējās maksājamās summas izmaiņu, tās lieluma ziņā, ņemot vērā – pēc apelācijas iesniedzējas uzskatiem – objektīvo un labi zināmo faktu par laika finansiālo vērtību?

4) Vai Savienības tiesības un it īpaši tiesības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība (LESD 49. un turpmākie panti, 56. un turpmākie panti), kā arī tiesiskās noteiktības, nediskriminācijas, pārskatāmības un objektivitātes, brīvas konkurences, samērīguma, tiesiskās paļāvības un konsekvences [Eiropas Savienības tiesību] principi, kā arī – ja ir piemērojami – Direktīvas 2014/23/ES 3. un 43. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu tiesisku regulējumu arī gadījumā, ja nozares operatori, kuri šobrīd ir ieinteresēti ienākt tirgū [..], nepiedalījās sākotnēji izsludinātajā konkursā par koncesijas, kuras termiņš beidzas un kura saskaņā ar aprakstītiem jauniem līguma nosacījumiem turpinās ar esošo koncesionāru, līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, vai arī [..] iespējamais tirgus piekļuves ierobežojums [..] rodas tikai tad, ja tie faktiski piedalītos sākotnējā konkursā”?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

LESD 49. un turpmākie panti, 56. un turpmākie panti – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/23/ES (2014. gada 26. februāris) par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu 3. un 43. pants.

Ir atsauce arī uz Tiesas spriedumu, 2018. gada 19. decembris, C-375/17, *Stanley International Betting* un *Stanleybet Malta*.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Decreto legge del 1º luglio 2009, n. 78, convertito, con modificazioni, in legge del 3 luglio [agosto] 2009, n. 102 (2009. gada 1. jūlija Dekrētlikums Nr. 78, kas ar grozījumiem ir apstiprināts ar 2009. gada 3. augusta Likumu Nr. 102, tā dēvētais “Krīzes novēršanas dekrēts”), 21. pants “Koncesiju piešķiršana azartspēļu jomā”:

“1. Nolūkā nodrošināt būtisko sabiedrības interešu aizsardzību azartspēļu likmju pieņemšanas darījumos, ja tie tiek nodoti subjektiem, kuri ir ārpus valsts pārvaldes, šo pakalpojumu pārvaldību vienmēr uztic ar koncesiju, kuru, ievērojot Eiropas un valsts principus un noteikumus, parasti piešķir vairākiem subjektiem, kurus atlasa atklātās, uz konkurenci balstītās un nediskriminējošās procedūrās.

DARBA VERSIJA

Tādējādi, lai nodrošinātu arī lielāku konkurētspēju, rentabilitāti un izplatīšanas tīklu valsts momentloteriju un loteriju likmju pieņemšanā, tuvojoties šī azartspēļu veida pārvaldīšanas pašreizējās koncesijas beigu termiņam, trīsdesmit dienu laikā no šī dekrēta stāšanās spēkā *Ministero dell'economia e delle finanze* [Ekonomikas un finanšu ministrija] – *Amministrazione autonoma dei monopoli di Stato* [Valsts monopolu autonomā pārvalde] veic vajadzīgās procedūras, lai laikus panāktu koncesijas, kura ietver arī minēto loteriju likmju pieņemšanu attālināti, līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu viskvalificētākajiem valsts un Kopienu azartspēļu operatoriem, kuru skaits katrā ziņā nepārsniedz četrus un kuri atbilst atbilstošām morālās, tehniskās un ekonomiskās uzticamības prasībām;

[..]

4. 1. punktā minēto koncesiju maksimālais ilgums ir deviņi gadi, kas ir sadalīti divos periodos, attiecīgi 5 un 4 gadu, un šīs koncesijas var pagarināt ne vairāk kā vienu reizi. Koncesijas turpināšana otrajā periodā ir atkarīga no līgumslēdzējas iestādes izteiktā pārvaldīšanas pozitīva novērtējuma, kas ir jāsniedz līdz piektā koncesijas gada pirmajam semestrim".

Decreto legge del 16 ottobre 2017, n. 148, «Disposizioni urgenti in materia finanziaria e per esigenze indifferibili», convertito in legge del 4 dicembre 2017, n. 172 (2017. gada 16. oktobra Dekrētlikums Nr. 148 "Steidzami un neatliekami pasākumi finanšu jomā", kas ir pārveidots par likumu ar 2017. gada 4. decembra Likumu Nr. 172, tā dēvētais "Nodokļu dekrēts") 20. panta "Finanšu noteikumi" 1. punkts: teksts ir minēts pirmajā prejudiciālajā jautājumā.

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

1 Līgumā, kas 2003. gada 14. oktobrī tika noslēgts ar *Amministrazione autonoma dei monopoli di Stato* [Valsts monopolu autonomā pārvalde], šobrīd – *Agenzia delle Dogane e dei Monopoli* [Muitas un monopolu dienests, turpmāk tekstā – "*ADM*"], valsts momentloteriju (tā dēvētās nokasāmās kartītes "Nokasi un vinnē" ["*Gratta e Vinci*"]) pārvaldīšanas pakalpojuma koncesija uz sešiem gadiem un līdz 2010. gada 31. maijam tika piešķirta uzņēmumu pagaidu apvienībai *Lottomatica*, šobrīd – *Consorzio Lotterie Nazionali*.

2 Ar Dekrētlikumu Nr. 78/2009, kurā ir ietverts vispārējs nozares regulējums, tika noteikts, ka koncesiju maksimālais ilgums ir deviņi gadi, ko, iespējams, var pagarināt ne vairāk kā vienu reizi pēc paveiktās pārvaldīšanas pozitīva novērtējuma.

3 2010. gada iepirkuma procedūrā, kurā apelācijas sūdzības iesniedzēja nepiedalījās, koncesija līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas ekskluzīvi sabiedrībai *Lotterie Nazionali*, laikposmam no 2010. gada 1. oktobra līdz 2019. gada 30. septembrim.

4 Pēc tam ar Dekrētlikumu Nr. 148/2017 tika atļauts turpināt pastāvošo koncesiju līdz 2028. gada 30. septembrim, neizsludinot jaunu iepirkuma procedūru.

DARBA VERSIJA

5 Apelācijas sūdzības iesniedzēja, tāpat kā citas nozarē darbojošās sabiedrības (skat. lietu C-722/19), apstrīdēja *Tribunale amministrativo regionale del Lazio* [Lacio Reģionālā administratīvā tiesā, turpmāk tekstā – "*TAR Lazio*"] atbildētājas administrācijas aktu, kurā tika paredzēta koncesijas pagarināšana, piemērojot jaunās tiesību normas. Apelācijas sūdzības iesniedzēja iebilda pret to, ka minētais akts esot līdzvērtīgs līguma pagarināšanai, atkāpjoties no Savienības tiesībās paredzētajām procedūrām, un uzsvēra, ka apstrīdētā norma atļaujot, esošajam koncesionāram izdevīgā veidā, turpināt attiecības pēc citiem nosacījumiem, veicot koncesijas būtisku izmaiņu, kura netika paredzēta iepriekšējā konkursa laikā spēkā esošajā tiesiskajā regulējumā, tādējādi pārkāpjot Savienības tiesību normas un principus koncesiju, tiesību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvības jomā, kā arī nediskriminācijas, samērīguma, valsts pārvaldes darbības pārskatāmības un objektivitātes principus. *TAR Lazio* noraidīja prasību ar 2018. gada 4. oktobra spriedumu, kuru apelācijas sūdzības iesniedzēja pārsūdz iesniedzējtiesā.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

6 Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka ne Dekrētlikuma Nr. 78/2009 21. panta 4. punktā, ne 2010. gada paziņojumā par publisko iepirkumu, ne koncesijā, kura tika parakstīta ar izraudzīto pretendentu, neesot paredzēts momentloteriju koncesijas automātiskās turpināšanas ar izraudzīto pretendentu režīms, turpretī esot paredzēta vienīgi fakultatīva un iespējamā koncesijas pagarināšana, kas ir atkarīga no līgumslēdzējas valsts iestādes administratīvās rīcības brīvības izmantošanas. Dekrētlikums Nr. 78/2009 liecinot par priekšrokas došanu vairāku koncesionāru [*multi-providing*] modelim momentloteriju pārvaldīšanai (proti, piedaloties vairākiem koncesionāriem, nevis tikai vienam). 2017. gada aktam esot Eiropas tiesībām neatbilstošā inovatīva iedarbība, jo tā radot uzņēmējdarbības brīvības pārkāpumu, pakalpojumu sniegšanas brīvības un tiesību veikt uzņēmējdarbību ierobežojumu, konkurences un vienlīdzīgas attieksmes pret operatoriem pārkāpumu, un ļaujot turpināt pakalpojuma monopolu vienīgajam pakalpojumu sniedzējam (*Lotterie Nazionali*), liedzot visiem pārējiem operatoriem sniegt šo pakalpojumu Itālijas teritorijā.

7 Turklāt nepastāvot primāri vispārējo interešu apsvērumi, kuri varētu pamatot momentloteriju speciālo regulējumu, faktiski par tādiem nav uzskatāmi Dekrētlikuma Nr. 148/2017 20. panta 1. punktā tieši minētie apsvērumi, proti, "lai nodrošinātu jaunus un lielākus ieņēmumus valsts budžetā, 50 miljonu EUR apmērā 2017. gadā un 750 miljonu EUR apmērā 2018. gadā". Turklāt minēto ieņēmumu gūšanas veidi izraisot koncesijas sākotnējo nosacījumu izmaiņu, jo paredzētie maksājumi, 50 un 750 miljonu EUR apmērā, neatbilstot sākotnējiem maksājumiem 500 un 300 miljonu EUR apmērā.

8 Papildus iepriekš minētiem iebildumiem apelācijas sūdzības iesniedzēja piebilst, ka apstrīdētais akts neesot atbilstoši izpētīts; tam esot nepiemērots pamatojums, proti, ātri iekasēt ievērojamas summas par apskatāmā pakalpojuma labāku

DARBA VERSIJA

pārvaldību (sava veida apmaiņa starp koncesijas pagarināšanu un 20. pantā paredzēto naudas summu); tas nepamatoti dodot priekšroku vienam operatoram (esošajam koncesionāram), salīdzinot ar pārējiem konkurentiem tirgū; tas ir pieņemts divus gadus pirms paredzētām koncesijas termiņa beigām, neveicot nekādu iepriekšējo tirgus izpēti, lai konstatētu ieinteresētos operatorus vai alternatīvas līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas metodes, kuras vienlīdz ievērotu konkurenci; tajā esot paredzēts vienreizējs maksājums, kas ir jāsamaksā līgumslēdzējai iestādei kā cena par pagarināšanu, summā (800 miljoni EUR), kura ir identiska 2009. gada konkursā paredzētajai sākumcenai, kaut arī citi operatori esot izteikuši interesi līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā.

9 Attiecībā uz visu iepriekš minēto *ADM* un sabiedrība *Lotterie Nazionali* iebilst, ka Dekrētlikuma Nr. 78/2009 21. panta 4. punktā esot paredzēts, ka momentloteriju koncesijas var pagarināt ne vairāk kā vienu reizi; pilnīgā atbilstībā minētajam 21. pantam konkursa specifikācijas piešķir *ADM* šo pilnvaru izmantošanu uz papildu deviņiem gadiem; atbilstošs nosacījums esot iekļauts līgumā; neviens cits ieinteresētais operators neesot apstrīdējis pagarināšanas iespēju; 2010. gadā koncesijas līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas *Lotterie Nazionali*, kas bija vienīgais operators, kas tolaik iesniedza piedāvājumu un tika atzīts par piemērotu; apelācijas sūdzības iesniedzēja, kā arī citas sabiedrības, kuras apstrīd strīdus aktu, nepiedalījās tajā konkursā; 2017. gada jūlijā *Lotterie Nazionali* iesniedza *ADM* lūgumu pagarināt koncesiju; 2017. gada 1. decembrī *ADM* aicināja *Lotterie Nazionali* turpināt momentloteriju pārvaldību saskaņā ar Dekrētlikuma Nr. 148/2017 20. panta 1. punktu; pirms aicinājuma tika veikta koncesionāra paveiktās darbības un attiecību turpināšanas izdevīguma pārbaude, veicot izmeklēšanu gan leģislatīvā, gan administratīvā līmenī (konkrēti, līgumslēdzēja iestāde pārbaudīja pārvaldības pozitīvo norisi un uzlikto pienākumu, kuri kopumā attiecas uz informātikas sistēmu, biļešu ražošanu, tirdzniecības vietu tīklu, laimestu izmaksu un valsts kases ieņēmumiem no pārdotām biļetēm, izpildi); 2017. gada decembrī *Lotterie Nazionali* pieņēma aicinājumu un samaksāja valsts budžetā pirmos 50 miljonus EUR, un 2018. gadā – pārējos 850 miljonus EUR, atbilstoši līgumslēdzējas iestādes noteiktajiem termiņiem; pastāvot primāras vispārējās sabiedrības intereses turpināt attiecības ar esošo koncesionāru, ņemot vērā uzlikto pienākumu izpildi, paredzēto ieņēmumu apmēru, sarežģītās attiecības ar tirdzniecības vietām un plašu publiku, kas ir ieinteresēta momentloterijās; neesot notikusi līgumtiesisko attiecību izmaiņa, jo objekts un priekšmets palika nemainīgi; Tiesa savā spriedumā C-375/2017 – kaut arī atšķirīgā azartspēļu jomā – atzina, ka LESD 49. un 56. panti ir jāinterpretē tādējādi, ka tie neaizliedz vienīgā koncesionāra modeli.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

10 Vispirms iesniedzējtiesa atgādina, ka ar Dekrētlikumu Nr. 78/2009 tika ieviests vispārējs nozares tiesiskais regulējums un ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nepiedalījās 2010. gadā izsludinātajā iepirkuma konkursā. Neskatoties uz šo pēdējo apstākli minētajai sabiedrībai varētu būt pamatota un tiesiska paļāvība uz

DARBA VERSIJA

minētajā Dekrētlikumā paredzētās sistēmas saglabāšanu, pieņemot lēmumu nepiedalīties tajā konkrētajā konkursā, rēķinoties ar vienīgi koncesijas turpināšanas iespēju, kura šķita atkarīga no ieinteresētajai iestādei piešķirtās rīcības brīvības izmantošanas. Pēc apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskatiem, minētā rīcības brīvība pazuda līdz ar Dekrētlikumu Nr. 148/2017, kurš stājās spēkā pat divus gadus pirms [pastāvošās] koncesijas termiņa beigām.

11 Jaunajā tiesiskajā regulējumā paredzētā attiecību turpināšana saglabāja to pašu juridisko jautājumu (*causa petendi*) un to pašu līguma priekšmetu (*petitum*), bet, pirms paredzētām termiņa beigām un atkāpjoties no iepriekšējam iepirkuma konkursam paredzētajiem nosacījumiem, radīja dažu maksājuma ekonomisko nosacījumu izmaiņu: trīs maksājumus, proti, 50 miljoni EUR apmērā līdz 2017. gada 15. decembrim, 300 miljoni EUR – līdz 2018. gada 30. aprīlim un 450 miljoni EUR – līdz 2018. gada 31. oktobrim, nevis divus; maksājuma termiņš (kas ir noteikts pirms koncesijas termiņa beigām); un, iespējams, maksājuma summa, ņemot vērā tās apmēru (tās pašas nominālās summas – 800 miljoni EUR – maksājums, bet agrāk).

12 Apelācijas sūdzības iesniedzējas sabiedrības iebildums attiecas nevis uz momentloteriju pārvaldīšanas līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas modeli (vienam vai vairākiem koncesionāriem), bet uz apstākli, ka faktiski pirms paredzētām termiņa beigām un ar jauniem līguma nosacījumiem, kuri būtībā ir pielīdzināmi atjaunošanai vai pagarināšanai izmainot attiecības, 2009. gadā likumdevēja ieviestā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas sistēma, kas balstījās uz konkursa principu un uz vienīgi iespēju pagarināt piešķirto koncesiju, tika izmainīta ar 2017. gadā likumdevēja pieņemtajiem pasākumiem, kuri varētu radīt šaubas par tirgus piekļuves ierobežojuma citiem nozares operatoriem, kuri ir esošā koncesionāra konkurenti, ieviešanu, jo attiecību turpināšana tika noteikta precīzā un beznosacījumu likumā paredzētā pienākumā, kas pirmo reizi tika ieviests 2017. gadā. Tātad iemesls nesaderībai ar Eiropas tiesību normām būtu apstāklī, ka 2017. gadā likumdevējs ar normatīvu aktu, kas ir jauninājums salīdzinot ar 2009. gada tiesisku regulējumu, pēc apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskatiem, izslēdza jebkādu administratīvu rīcības brīvību saistībā ar izvēli vai nu turpināt koncesijas attiecības, vai nu izsludināt jaunu konkursu, liekot līgumslēdzējai iestādei pirms paredzētām koncesijas termiņa beigām un ar atšķirīgiem ekonomiskiem nosacījumiem, kuri sākotnēji nebija paredzēti, piedāvāt esošajam koncesionāram turpināt attiecības vienīgi pamatojoties uz valsts finanšu vajadzībām; arī neatkarīgi no pašreizējās apelācijas sūdzības iesniedzējas faktiskās dalības 2010. gada konkursā, jo tai varētu būt nevis leģitīma interese atkārtot konkursu, bet leģitīma interese līgumslēdzējas iestādes rīcības brīvības īstenošanā. Šo iemeslu dēļ apelācijas sūdzības iesniedzēja sabiedrība atsaucas uz Savienības tiesībās atzīto subjektīvo situāciju aizsardzību un norāda uz Savienības principu un tiesību, it īpaši LESD 49. un turpmāko pantu, 56. un turpmāko pantu, nediskriminācijas, pārskatāmības, samērīguma un konkurences brīvības principu un Direktīvas 2014/23/ES 3. un 43. panta pārkāpumu.

DARBA VERSIJA

13 Visbeidzot, *Consiglio di Stato* precizē, ka tās lēmums iesniegt Tiesā lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pamatots ar apstākli, ka iespējamas nesaderības ar Savienības tiesībām iemesli nav tūlītēji, pietiekami skaidri, precīzi un beznosacījuma.

DARBA VERSIJA